

Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta

Kasvatustieteiden tohtoriohjelman, psykologian tohtoriohjelman ja kognitiivisen neurotieteen tohtoriohjelman väitöskirjojen arviointikriteerit ja -perusteet

Väitöskirjat arvioidaan asteikolla hylätty – hyväksytty – kiittäen hyväksytty.

Väitöskirjan arvosanan määrittämisessä kiinnitetään huomiota seuraaviin osa-alueisiin (pisteitetään asteikolla 0–5):

1. Aiheen valinta, tutkimuskysymykset ja tutkimustehtävän raja

- Aiheen merkittävyys ja uuden tiedon tuottaminen tieteenalan kannalta.
- Tutkimustehtävän raja ja tutkimuskysymysten tarkoituksenmukaisuus.
- Tutkimustehtävän kytkeytyminen aikaisempaan tutkimukseen.

2. Teoreettinen hallinta ja käsitteellinen selkeys

- Tutkimuksen suhteuttaminen aiempaan tieteelliseen tutkimukseen käyttäen relevantteja, ajantasaisia ja riittäviä lähteitä.
- Tutkimuksessa käytettyjen käsitteiden ja teoreettisten lähtökohtien selkeys ja perusteleminen: kriittinen ja monipuolinen analyysi ja arviointi.

3. Tutkimusmenetelmien käyttö

- Aineiston ja analyysimenetelmien perusteleminen ja soveltuminen tutkimuskysymyksiin vastaamiseen.
- Teoreettisten ja metodologisten lähestymistapojen tuntemus.
- Menetelmien huolellinen esittely ja laadukas käyttö. Metodinen kehittäminen on erityinen ansio.

4. Tulosten esittäminen ja tutkimuskysymyksiin vastaaminen

- Tutkimustulosten esitleminen tutkimustehtävään nähden johdonmukaisesti ja monipuolisesti (erityisesti väitöskirjan yhteenveto-osassa tai monografian tulosluvuissa) sekä synteesi keskeisistä tuloksista.

5. Johtopäätökset

- Tulosten pohjalta tehtyjen johtopäätösten johdonmukaisuus ja perusteleminen suhteessa tutkimusongelmaan, aineistoon ja menetelmään.
- Osoitus kyvystä argumentoida ja tehdä synteisiä aiemmasta tutkimuksesta ja väitöskirjan tuottamasta tiedosta.

6. Työn merkittävyys sekä tulosten sovellettavuus

- Merkitys kansallisesti ja kansainvälisesti tieteenalan kannalta sekä artikkeliväitöskirjaan sisältyvien artikkelien laadukkuus.

- Väitöskirjassa arvioidaan tutkimuksen yhteiskunnallista merkittävyyttä ja esitellään jatkotutkimusavauksia.

7. Luotettavuus ja eettiset kysymykset

- Tutkimuksen luotettavuuden ja mahdollisten rajoitusten käsittely.
- Tutkimukseen liittyvien eettisten kysymysten tarkastelu ja huomioiminen.

8. Esitystapa ja kielellinen ilmaisu

- Tutkimuksen rakenteen ja argumentaation johdonmukaisuus.
- Kieliasun selkeys, ilmaisun täsmällisyys ja keskittyminen olennaiseen.

9. Itsenäisyys tutkijana

- Osoitus itsenäisyydestä tutkijana, mm. työskentely itsenäisesti työn eri vaiheissa kuten suunnittelussa, aineiston ja tiedon keruussa, havaintojen teossa ja tulosten esittämisessä.
- Osoitus kriittisestä ajattelusta suhteessa aiempaan tutkimukseen, menetelmiin ja käsitteisiin.

10. Kyky puolustaa työtä julkisessa väitöstilaisuudessa

- Väitöskirjan ansiokas puolustaminen väitöstilaisuudessa katsotaan lisävahvuudeksi

Väitöskirjan arvioinnin osa-alueita ja niille annettuja pisteitä hyödynnetään pohjana väitöskirjan arvosanan (hylätty-hyväksytty-kiittäen hyväksytty) määrittämisessä. Arvosana ei muodostu suoraan osa-alueille annettujen pisteiden perusteella esimerkiksi aritmeettisena keskiarvona, vaan se perustuu kokonaisnäkemykseen, jossa arvioinnin osa-alueet ovat ohjaavana tukena.

”Kiittäen hyväksytty” arvosana voidaan antaa, mikäli osa-alueiden pisteytys on kauttaaltaan korkealla tasolla ja lisäksi on kirjallisesti perusteltu, että väitöskirja on tieteellisesti erityisen ansiokas, saavutetut tulokset ovat tutkimusalallaan poikkeuksellisen merkittäviä, artikkeliväitöskirjan artikkelit ovat erityisen laadukkaita ja väitöskirjaa on puolustettu ansiokkaasti väitöstilaisuudessa.

Arvosana ”hylätty” annetaan, jos yksikin arvioinnin osa-alueista pisteytetään hylätyksi.